

St.prp. nr. 71

(2004–2005)

Om samtykke til 1) godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et europeisk byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i EU) og 2) inngåelse av avtale om Norge og Islands deltakelse i det europeiske byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i EU

*Tilråding fra Utenriksdepartementet av 3. juni 2005,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Bondevik II)*

1 Innledning

Gjennom EØS-avtalen og Schengen-avtalen deltar Norge i et europeisk område med fri bevegelighet for personer og avskaffelse av personkontroll ved de indre grensene mellom medlemsstatene. Som motstykke til dette, forutsetter Schengen-regelverket at medlemsstatene skal sørge for forsvarlig kontroll og overvåking av de ytre grenser mot tredjeland. Utøvelsen av den ytre grensekontrollen er fullt ut et nasjonalt ansvar.

EUs regelverk for kontroll av de ytre grenser er en del av Schengen-regelverket. Mens utviklingen av nytt regelverk finner sted i arbeidsgrupper under EUs råd, har det praktiske samarbeidet om den ytre grensekontrollen foregått innenfor Den felles enhet («Common Unit»), som består av medlemsstatenes grense- og politisjefer. Norge deltar aktivt både i utviklingen av regelverket og i det praktiske samarbeidet om grensekontrollen.

Schengen-samarbeidet er nærmere beskrevet i St. prp. nr. 50 (1998–1999), jf. St. prp. nr. 42 (1996–97).

Det er i felles interesse at forvaltningen av Schengen-området yttergrenser blir betryggende ivarettatt. Ved at den enkelte medlemsstat har ansvar for å overvåke og kontrollere sin del av Schengen-området yttergrense, skapes en gjensidig og solidarisk forpliktelse for en effektiv og forsvarlig kontroll med de ytre grenser. Dette er viktig for alle Schengen-land, uavhengig av geografisk beliggenhet.

Erfaringene fra Den felles enhet har vist behovet for en fastere og mer sentralisert organisering av overvåkingen og kontrollen med de ytre grenser. Bl.a. er det behov for bedre analyser av trusselbildet samt bedre organisering av forskning, opplæring og evalueringsarbeidet.

I proposisjonen inviteres Stortinget til å gi sitt samtykke til at Norge godtar innholdet i rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et

Om samtykke til 1) godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et grensekontrollbyrå) og 2) inngåelse av avtale om Norge og Islands deltakelse i grensekontrollbyrået

europaisk byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i EU (grensekontrollbyrået) som er en videreutvikling av Schengen-regelverket. Videre inviteres Stortinget til å gi samtykke til at Norge inngår en avtale som angir de nærmere vilkårene for vår deltakelse i EUs grensekontrollbyrå. Stortingets anmodning skjer på grunnlag av Grunnlovens § 26, annet ledd, fordi norsk deltakelse i grensekontrollbyrået forutsetter årlige økonomiske bidrag, jf. kapittel 6 om økonomiske konsekvenser.

Det kreves ikke lov- eller forskriftsendringer for at Norge kan delta i grensekontrollbyrået.

Forordningen i en uoffisiell norsk oversettelse er vedlagt proposisjonen. Avtalen, som vil ha samme gyldighet i alle språkversjonene, er vedlagt i foreløpig norsk oversettelse.

2 Nærmere om forordningen

Ved utvidelsen av EU fra 1. mai 2004 til å omfatte ti nye medlemsstater, ble EUs ytre grenser vesentlig utvidet. EUs råd skal, etter en evaluering av det enkelte land, fastsette den dato da regelverket skal få full anvendelse i de nye medlemsstater. Utvidelsen har understreket nødvendigheten av å effektivisere koordineringen av medlemsstatenes operative arbeid knyttet til kontroll og overvåkning av de ytre grenser. Fellesskapet har derfor ansett det som nødvendig å styrke solidariteten mellom medlemsstatene, for bedre å kunne bistå nasjonale myndigheter med ressurser og assistanse og for å sikre en rettferdig byrdefordeling, særlig når det gjelder opplæring, planlegging og gjennomføring av den ytre grensekontroll. En slik styrking av de enkelte lands nasjonale beredskap kan bidra til å øke tryggheten og å bekjempe terrorisme, menneskesmugling og annen grenseoverskridende organisert kriminalitet.

Dette er noe av bakgrunnen for at EUs råd 26. oktober 2004 vedtok forordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av grensekontrollbyrået. Byråets hovedoppgave er å koordinere medlemsstatenes operative samarbeid om kontrollen av de ytre grenser. Byrået skal støtte medlemsstatene i situasjoner der det er behov for teknisk eller operativ bistand ved yttergrensen. Dessuten skal byrået formidle informasjon til medlemsstatene om risikoanalyser og komme frem til anbefalte standarder («best practices») når det gjelder retur av personer med ulovlig opphold, samt fremskaffelse av reisedokumenter. Byrået skal også tilby opplæring av nasjonalt personell med ansvar for grensekontroll. Byrået har ikke myndighet til å fastsette regler

som blir rettslig bindende for medlemsstatene og grensekontrollen skal fortsatt være et nasjonalt ansvar. Byrået er en fortsettelse og utdyping av det praktiske samarbeidet i Den felles enhet, hvor Norge deltar sammen med Island og EUs medlemsstater.

Ved Rådets vedtak 2005/385/EF av 26. april 2005 ble det besluttet at byråets sete skal være i Warszawa. Byrået hadde sitt første styremøte 25. mai 2005 og forventes å bli fullt operativt fra september 2005. Det er i norsk interesse å kunne delta i byråets styre og øvrige aktiviteter fra starten av.

Etter at forordningen om grensekontrollbyrået ble vedtatt i EU, har Rådet underrettet Norge om vedtaket om videreutvikling av Schengen-regelverket, jf. Schengen-avtalens artikkel 8 nr. 2 bokstav a. Norge skal på selvstendig grunnlag ta stilling til om innholdet i regelverket skal godtas og om nødvendig innarbeides i norsk rett.

Det forutsettes i forordningens artikkel 21 nr. 3 at Norge skal være representert i byråets styre og for øvrig delta i byråets virksomhet. Etableringen av et EU-byrå er imidlertid en nyskapning under Schengen-regelverket. Da de nærmere vilkårene for norsk deltakelse ikke er nedfelt i Schengen-avtalen, forutsettes det at det inngås en egen avtale mellom Norge, Island og EU som regulerer disse forholdene.

3 Nærmere om avtalen om Norge og Islands deltakelse i EUs grensekontrollbyrå

Forhandlingene om en avtale om de nærmere betingelsene for Norge og Islands deltakelse i byrået ble fra norsk side ledet av Utenriksdepartementet, med rådgivere fra Justisdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet og EU-delegasjonen.

Avtalen bygger på Schengen-avtalens prinsipper for Norge og Islands deltakelse, og tar sikte på å sikre likeverdige rettigheter og plikter i Schengen-samarbeidet når byrået blir operativt.

Avtalen regulerer følgende forhold:

- Norge og Islands stemmerett i byråets styre
- Norge og Islands økonomiske bidrag til byrået
- Beskyttelse av personopplysninger
- Byråets rettslige status
- Byråets erstatningsansvar
- EF-domstolens kompetanse ved erstatningskrav mot byrået
- Byrået og dets tjenestemenns privilegier og immunitet i Norge og Island

Om samtykke til 1) godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et grensekontrollbyrå) og 2) inngåelse av avtale om Norge og Islands deltakelse i grensekontrollbyrået

- Unntak fra EUs ansettelsesregelverk, som åpner for rekruttering av nordmenn og islendinger til byrået
- Midlertidig anvendelse av avtalen fra undertegningsdatoen

De fleste av disse spørsmålene er regulert i tidligere avtaler om norsk deltakelse i EU-byråer, og skapte derfor ikke særskilte problemer under forhandlingene. Det gjelder bl.a. EF-domstolens kompetanse i saker om erstatningskrav mot byrået, ansettelse av nordmenn i sekretariatet og skattefritak i Norge for disse, samt regler om beskyttelse av persondata. Tilsvarende gjelder vårt økonomiske bidrag til byrået, som er regulert i Schengen-avtalen.

Hovedspørsmålet i forhandlingene har vært i hvilken grad Norge og Island skal kunne stemme i byråets styre. EU har i tidligere avtaler med Norge avvist å gi Norge stemmerett i EUs byråer, fordi det ville være i strid med EUs autonomi å gi tredjeland rett til deltakelse i byråenes beslutningsprosedyrer. Dette begrunnes bl.a. med at dersom myndighet ikke var delegert til et byrå, ville EUs institusjoner ha truffet beslutningene, uten stemmerett for tredjeland.

På bakgrunn av tidligere praksis motsatte derfor EU-kommisjonen seg å la Norge og Islands representanter stemme i byråets styre, bortsett fra at forslag til tiltak på eller i umiddelbare nærhet av de to lands ytre grense forutsetter at Norge og Islands styremedlemmer stemmer for forslaget. Denne retten følger imidlertid allerede direkte av forordningens artikkel 20 nr. 3.

Norge og Island krevde ikke stemmerett ved vedtak av direkte EU-intern eller institusjonell karakter, som f.eks. fastsettelse av byråets forretningsorden, ansettelse og avskjedigelse av byråets direktør eller dennes stedfortreder samt budsjettspørsmål. Derimot ønsket Norge og Island å kunne stemme i såkalte operative spørsmål. Dette er vedtak som knytter seg til byråets hovedoppgaver og som først og fremst gjelder koordinering av medlemsstatenes arbeid med å overvåke de felles ytre grenser, samt annen koordinerende virksomhet, bl.a. opplæring og teknisk bistand til medlemsstatene. Det gjelder f.eks. også utarbeidelse av risikoanalyser og anbefalte standarder for retur av personer med ulovlig opphold.

Sluttresultatet ble at Norge og Island fikk begrenset stemmerett i operative spørsmål vedrørende fellesoperasjoner og pilotprosjekter, forvaltning av teknisk utstyr, støtte til medlemsstater og organisering av felles returer. Stemmeretten her er betinget av at Norge og/eller Island bidrar med

personell eller utstyr. Ved vedtak om opplæring gjelder ingen slik betingelse, men Norge og Island kan ikke stemme ved fastsettelsen av det felles grunnleggende program for opplæring. Ved vedtak knyttet til risikoanalyser har Norge og/eller Island stemmerett dersom vedkommende lands interesser berøres direkte.

Til avtalen hører en felleserklæring som bl.a. viser til at stemmeretten skyldes Norge og Islands særlige forhold, bl.a. som følge av Schengen-avtalen. Videre sier erklæringen at stemmeretten under ingen omstendighet kan benyttes ved beslutninger av forskriftsmessig eller lovgivningsmessig art. Sistnevnte problemstilling vil ha begrenset betydning, da byrået ikke kan treffe beslutninger som er rettslig bindende for medlemslandene.

Avtalen ble ferdigforhandlet 18. mai 2005.

Selv om Norge og Island ikke fikk gjennomslag for utgangspunktet om full stemmerett i alle operative spørsmål, er det første gang at tredjeland har fått stemmerett i et EU-byrå. I de saker der Norge og Island ikke har stemmerett, eller der stemmeretten er begrenset, har de to land uansett full møte-, forslags- og talerett i byråets styre. I realiteten ventes styret å treffe de fleste typer vedtak ved konsensus. Spørsmålet om stemmerett vil derfor i liten grad ha praktisk betydning og bør derfor heller ikke være avgjørende for vår innflytelse i byråets styre.

4 Gjennomgang av forordningens bestemmelser

Innledningen inneholder 29 punkter som i det vesentlige gjengir hovedinnholdet i forordningen. Det fremgår av punkt 23 at forordningen er en videreutvikling av Schengen-regelverket og at Norge og Island derfor bør delta i byråets styre, men med begrenset stemmerett. Ytterligere regler vedrørende Norge og Islands fulle deltakelse i byrået bør derfor fastsettes gjennom egen avtale.

Artikkel 1 oppretter byrået, fastsetter hovedoppgavene og fastslår at ansvaret for kontroll og overvåkning ligger hos medlemsstatene, samtidig som byrået skal bistå medlemsstatene i dette.

Artikkel 2 sier at byråets hovedoppgaver er å koordinere operative tiltak mellom medlemsstatene, bistå medlemsstatene når det gjelder opplæring, utføre risikoanalyser, følge opp vitenskapelig forskning, støtte medlemsstatene med teknisk og operativ støtte samt støtte medlemsstatene i forbindelse med felles returer. Videre fremgår at medlemsstatene kan fortsette eksisterende operativt

Om samtykke til 1) godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et grensekontrollbyrå) og 2) inngåelse av avtale om Norge og Islands deltakelse i grensekontrollbyrådet

samarbeid med øvrige land utenfor byråets rammer, så fremt dette er forenlig med byråets virksomhet.

Artikkel 3 fastslår at byrådet skal ha ansvar for å vurdere, godkjenne og samordne forslag til felles operasjoner og pilotprosjekter.

Artikkel 4 fastslår at byrådet skal utvikle og anvende risikoanalyser.

Artikkel 5 fastsetter at byrådet skal utvikle et felles program for opplæring av grensevakter og tilby opplæring av instruktører og nasjonale tjenestepersoner.

Etter *Artikkel 6* skal byrådet følge opp relevant forskning og videreformidle dette til Kommisjonen og medlemsstatene.

Etter *artikkel 7* skal byrådet forvalte medlemsstatenes tekniske utstyr for kontroll og overvåking av de ytre grense og kan stille dette til rådighet for andre medlemsstater.

I følge *artikkel 8* kan byrådet yte støtte til medlemsstater som trenger økt teknisk og operativ støtte ved kontroll og overvåking av de ytre grenser.

Etter *artikkel 9* skal byrådet yte bistand med å organisere medlemsstatenes felles returer og fastsette retningslinjer for slike samt for å fremskaffe reisedokumenter.

Etter *artikkel 10* skal byrådet utøve sin myndighet på medlemsstatenes territorium i henhold til medlemsstatenes nasjonale lovgivning.

Artikkel 11 bestemmer at byrådet kan etablere systemer for utveksling av informasjon med Kommisjonen og medlemsstatene.

Artikkel 12 fastsetter at byrådet skal fremme medlemsstatenes operative samarbeid med Irland og Storbritannia.

Etter *artikkel 13* kan byrådet samarbeide med Europol og internasjonale organisasjoner i samarbeid med foreliggende samarbeidsavtaler og traktater.

Artikkel 14 sier at byrådet skal fremme operativt samarbeid mellom medlemsstater og tredjestater.

Artikkel 15 slår fast at byrådet skal være en fellesskapsinstitusjon og et eget rettssubjekt. Byråets plassering skal avgjøres ved enstemmig beslutning i Rådet.

Artikkel 16 regulerer opprettelse av byråets spesialiserte avdelinger i medlemsstatene. Byråets styre skal vurdere behovet for slike avdelinger og treffe beslutning om dette med medlemsstatenes samtykke.

Artikkel 17 fastsetter hvilket regelverk som skal gjelde for byråets ansatte og gir nærmere føringer for ansettelse av byråets personale.

Artikkel 18 fastslår at EUs protokoll om privilegier og immunitet skal gjelde for byrådet.

Artikkel 19 inneholder regler om lovvalg for byråets erstatningsansvar og gir EF-domstolen kompetanse i erstatningssaker mot byrådet og dets ansatte.

Artikkel 20 fastsetter styrets rettigheter og plikter, herunder at byråets arbeidsprogram skal vedtas med 3/4 flertall. Videre fremgår det at medlemsstatene kan motsette seg tiltak ved egne grenser eller i umiddelbar nærhet.

Artikkel 21 fastsetter at styret skal bestå av en representant for hver medlemsstat og fra land som inngår tilknytningsavtaler med EU og to representanter fra Kommisjonen. Det forutsettes at det skal inngås avtaler med tilknyttede stater om reglene for deres deltakelse i byrådet.

Artikkel 22 har bestemmelser om styrets ledelse og sier at styret skal ha en leder og nestleder.

Artikkel 23 sier at det skal holdes minst to ordinære styremøter i året og inneholder for øvrig regler av prosedyremessig karakter.

Artikkel 24 sier at styrets beslutninger treffes med absolutt flertall, med unntak av beslutninger nevnt i artiklene 20 og 26.

Artikkel 25 fastsetter at byrådet skal ha en direktør og angir vedkommendes oppgaver og myndighet.

Artikkel 26 sier at styret – med 2/3 flertall – ansetter og avskjediger byråets direktør og visedirektør.

Artikkel 27 fastsetter at reglene for bruk av språk i EU får anvendelse på byrådet.

Artikkel 28 viser til EUs regelverk om innsyn i byråets dokumenter og bestemmer at byrådet skal kunne informere om sin virksomhet og sikre at interesserte mottar tilstrekkelig informasjon.

Artikkel 29–30 gir nærmere regler om innholdet av og gjennomføring og kontroll med byråets budsjett.

Artikkel 31 viser til EUs regelverk om bekjempelse av bedrageri og korrupsjon, som skal gjelde i forhold til byråets aktiviteter.

Artikkel 32 gjelder byråets finansreglement.

Artikkel 33 fastsetter regler om evaluering av byråets virksomhet. Styret kan bestille en uavhengig ekstern evaluering av gjennomføringen av forordningen og komme med anbefalinger om endringer i forordningen.

Artikkel 34 sier at byrådet skal innlede sin virksomhet 1. mai 2005.

Om samtykke til 1) godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et grensekontrollbyrå) og 2) inngåelse av avtale om Norge og Islands deltakelse i grensekontrollbyrået

5 Gjennomgang av avtalens bestemmelser

Avtalen består 10 artikler samt en innledning. Avtalens parter er Norge, Island og Det europeiske fellesskap.

Innledningen tar utgangspunkt i avtalen av 18. mai 1999 mellom EUs råd, Island og Norge om vår tilknytning til gjennomføringen, anvendelsen og videreutviklingen av Schengen-regelverket. Den viser til rådsforordningen om opprettelse av grensekontrollbyrået, at denne er en videreutvikling av Schengen-regelverket samt at forordningen fastslår at tredjeland som er tilknyttet Schengensamarbeidet skal delta fullt ut i byrået, men med begrenset stemmerett. Videre slås det fast at det må inngås særskilt avtale om deltakelse i grensekontrollbyrået, fordi vår Schengen-avtale ikke regulerer eventuell deltakelse i EU-byråder.

Artikkel 1 gjelder Norges og Islands stemmerett i byrået. Norge og Island kan motsette seg tiltak ved egne grenser eller i umiddelbar nærhet. Videre har Norge og Island stemmerett i saker under forordningens artikkel 3 (fellesoperasjoner og pilotprosjekter), artikkel 7 (forvaltning av teknisk utstyr), artikkel 8 (teknisk og operativ støtte til medlemsstater) og artikkel 9.1, første setning (organisering av felles returer). Her er stemmeretten betinget av bidrag med personell eller materiell til vedkommende operasjoner. Videre er det stemmerett under artikkel 4 (risikoanalyse) ved vedtak om risikoanalyser som gjelder norske og/eller islandske forhold. I tillegg er det full stemmerett under artikkel 5 (opplæring), unntatt når det gjelder fastsettelsen av det felles grunnleggende program.

Artikkel 2 fastslår at Island og Norge skal bidra til byråets budsjett i henhold til den fordelingsnøkkel som er fastsatt i Schengen-avtalens artikkel 12 (1), siste ledd.

Artikkel 3 bestemmer at direktiv 95/46/EF (personverndirektivet), som er en del av EØS-avtalen, skal gjelde i forhold til data som formidles fra byrået til Norge og Island. EUs institusjoner og organer skal anvende forordning (EF) nr. 45/2001 i forhold til data som Norge og Island formidler til byrået. Norge og Island forplikter seg til å overholde de regler som er fastsatt i styrets forretningsorden om fortrolig behandling av byråets dokumenter.

Artikkel 4 slår fast at byrået skal være eget rettssubjekt og ha full rettslig handleevne etter norsk og islandsk lov.

Artikkel 5 inneholder bestemmelser om de materielle reglene for byråets erstatningsansvar i og utenfor kontraktsforhold.

Artikkel 6 bestemmer at EF-domstolen skal være kompetent domsmyndighet i saker om byrået og dets ansattes erstatningsansvar.

Artikkel 7 bestemmer at De europeiske felleskaps protokoll om privilegier og immunitet skal gjelde i forhold til byrået og dets ansatte.

Artikkel 8 sier at norske og islandske borgere kan ansettes midlertidig i byrået, bortsett fra som direktør og visedirektør. Norske og islandske borgere kan heller ikke velges som leder eller nestleder i styret.

Artikkel 9 sier at avtalen trer i kraft én måned etter den dag da Rådets generalsekretær, som skal være avtalens depositar, har fastslått at samtlige parter har samtykket i å bli bundet av avtalen. Avtalen skal anvendes midlertidig fra undertegningsdatoen.

Artikkel 10 fastslår at avtalen opphører seks måneder etter at den er oppsagt av Norge, Island eller EU, eller i henhold til fremgangsmåten som beskrevet nærmere i Schengen-avtalen.

I en *felles erklæring* som vil bli avgitt i tilknytning til undertegningen, viser partene til at Norge og Islands rett til å stemme i byrået skyldes det særlige forholdet som våre to land har bl.a. som følge av Schengen-regelverket. Stemmeretten kan derfor ikke tas som rettslig eller politisk presedens i forhold til annet fremtidig samarbeid som våre eller andre land måtte inngå i forhold til andre byråder utenfor Schengen. Vi kan under ingen omstendigheter stemme ved beslutninger av forskriftsmessig eller lovgivningsmessig art.

6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Norges utgifter til byråets driftskostnader skal beregnes i henhold til den fordelingsnøkkel som er fastsatt i Schengen-avtalens artikkel 12 nr. 1, siste ledd, og som for tiden utgjør 2.128 %. Basert på byråets budsjett for 2006, som er første hele driftsår, vil Norges andel av driftskostnadene utgjøre ca. 1.7 millioner NOK. I tillegg kommer utgifter til deltakelse i styremøter 2–4 ganger årlig. Beløpet tilsvarende omtrent utgiftene til dagens aktiviteter under Den felles enhet. I tillegg kommer utgifter til en eventuell norsk ekspert i byrået, som ventelig vil ligge på rundt 1.8 millioner NOK. Vedkommendes inntekt vil ikke bli beskattet i Norge. Norsk deltakelse i byrået vil ikke ha administrative

Om samtykke til 1) godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et grensekontrollbyrå) og 2) inngåelse av avtale om Norge og Islands deltakelse i grensekontrollbyrået

konsekvenser utover det som følger av dagens samarbeid om Schengen-regelverket.

7 Konklusjon og tilrådning

Norge og Island deltar i dag i flere formelle og uformelle samarbeidsstrukturer under Den felles enhet, som består av medlemslandenes grense- og politisjefer. Den felles enhet har opprettet spesialiserte avdelinger i enkelte medlemsland. Erfaringene fra dette samarbeidet har vist behovet for en fastere og mer sentralisert organisering av arbeidet. Det har særlig vist seg å være behov for bedre analyser av hvor det bør settes inn tiltak, både når det gjelder forskning og krav til utdanning av personale med ansvar for kontroll av de felles ytre grenser. Det er også ønske om bedre evaluering av tiltakene. Opprettelsen av byrået vil gjøre det lettere for Schengen-landene å utøve effektiv og forsvarelig kontroll med de ytre grenser.

Norsk deltakelse i byrået vil gi oss innflytelse på hvordan grensekontrollen skal utøves bl.a. i det sørlige og østlige Europa, noe som igjen vil kunne påvirke den ulovlige innvandringen til Norge.

Justisdepartementet tilrår at Norge godtar innholdet i rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om

opprettelse av et europeisk byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i EU, som en videreutvikling av Schengen-regelverket. Justisdepartementet tilrår videre at Norge inngår avtale mellom Norge, Island og EU om Norge og Islands deltakelse i det europeiske byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i EU. Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

Utenriksdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et fremlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til 1) godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et europeisk byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i EU) og 2) inngåelse av avtale om Norge og Islands deltakelse i det europeiske byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i EU.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om samtykke til 1) godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et europeisk byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i EU) og 2) inngåelse av avtale om Norge og Islands deltakelse i det europeiske byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i EU i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om samtykke til 1) godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et europeisk byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i EU) og 2) inngåelse av avtale om Norge og Islands deltakelse i det europeiske byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i EU

I

Stortinget samtykker i godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et europeisk byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i EU).

II

Stortinget samtykker i inngåelse av avtale om Norge og Islands deltakelse i det europeiske byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i EU.

Vedlegg 1

Rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 av 26. oktober 2004 om opprettelse av et europeisk byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i Den europeiske union

RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR –

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 62 nr. 2 bokstav a) og artikkel 66,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen,

under henvisning til uttalelse fra Europaparlamentet⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité⁽²⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

1. Formålet med fellesskapspolitikken om EUs ytre grenser er å oppnå en integrert forvaltning som skal sikre et høyt og enhetlig kontroll- og overvåkningsnivå, som er en naturlig konsekvens av den frie bevegelse for personer innenfor Den europeiske union og et grunnleggende trekk ved et område med frihet, sikkerhet og rettferdighet. Det bør derfor opprettes felles regler om standarder og fremgangsmåter for kontrollen av de ytre grensene.
2. Den effektive gjennomføringen av slike felles regler forutsetter økt samordning av det operative samarbeidet mellom medlemsstatene.
3. På bakgrunn av erfaringene til Den felles enhet for grensekontrollpersonell, som virker innenfor rammen av Rådet, bør det opprettes et særskilt ekspertorgan som skal ha til oppgave å styrke samordningen av det operative samarbeidet mellom medlemsstatene om forvaltning av yttergrensekontrollen, i form av et europeisk byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i Den europeiske union (heretter kalt «byrået»).
4. Medlemsstatene har ansvaret for å kontrollere og overvåke de ytre grensene. Byrået bør

fremme anvendelsen av eksisterende og fremtidige fellesskapstiltak for forvaltning av yttergrensekontrollen ved å samordne medlemsstatenes gjennomføring av disse tiltakene.

5. Effektiv kontroll og overvåking av de ytre grenser er av avgjørende betydning for alle medlemsstatene, uavhengig av deres geografiske beliggenhet. Det er derfor nødvendig å styrke solidariteten mellom medlemsstatene med hensyn til forvaltning av yttergrensekontrollen. Opprettelsen av et byrå som kan hjelpe medlemsstatene med å gjennomføre de operative aspektene ved forvaltningen av yttergrensekontrollen, herunder retur av tredjestatsborgere som oppholder seg ulovlig i medlemsstatene, utgjør et viktig skritt i denne retning.
6. Byrået bør utføre risikoanalyser på grunnlag av en felles integrert modell for risikoanalyse, slik at Fellesskapet og medlemsstatene får tilgang til de opplysninger de trenger for å treffe hensiktsmessige tiltak og håndtere identifiserte trusler og risikoer, og på den måten forbedre den integrerte forvaltningen av kontrollen med de ytre grenser.
7. Byrået bør tilby opplæring på europeisk plan for nasjonale instruktører for grensevakter, mens tjenestepersoner ved vedkommende nasjonale institusjoner bør tilbys tilleggsutdanning og seminarer om kontroll og overvåking ved de ytre grenser samt om utsending av tredjestatsborgere som oppholder seg ulovlig i en medlemsstat. Byrået kan arrangere opplæringsaktiviteter i samarbeid med medlemsstatene på deres territorium.
8. Byrået bør følge opp utviklingen innenfor vitenskapelig forskning som er relevant for byråets virksomhetsområde, og videreformidle slik informasjon til Kommisjonen og medlemsstatene.
9. Byrået bør føre lister over det tekniske utstyret medlemsstatene stiller til rådighet, for å

¹ Uttalelse avgitt 9. mars 2004 (ennå ikke offentliggjort i EUT).

² EUT C 108 av 30.4.2004, s. 97.

Om samtykke til 1) godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et grensekontrollbyrå) og 2) inngåelse av avtale om Norge og Islands deltakelse i grensekontrollbyrået

fremme felles anvendelse av materielle ressurser.

10. Byrået bør også støtte medlemsstatene i situasjoner som krever økt teknisk og operativ støtte ved de ytre grensene.
11. I de fleste medlemsstater vil de operative sidene ved retur av tredjestatsborgere som oppholder seg ulovlig i medlemsstatene, høre inn under kompetansen til de myndigheter som har ansvaret for å kontrollere de ytre grensene. Det vil gi betydelige fordeler å utføre disse oppgavene på europeisk plan, og byrået bør derfor, i samsvar med Fellesskapets returpolitikk, yte nødvendig bistand i arbeidet med å organisere medlemsstatenes felles returer og komme fram til beste praksis med hensyn til å fremskaffe reisedomumenter for og returnere tredjestatsborgere som oppholder seg ulovlig på medlemsstatenes territorier.
12. Når det er nødvendig for å ivareta byråets oppgaver, og i den grad arbeidsoppgavene krever det, kan byrået samarbeide med Europol, med tredjestatenes vedkommende myndigheter og med de internasjonale organisasjoner som har kompetanse på felt som inngår i denne forordnings virkeområde, innenfor rammen av de gjeldende ordninger som er inngått i samsvar med de relevante bestemmelsene i traktaten. Byrået bør tilrettelegge for operativt samarbeid mellom medlemsstater og tredjestater innenfor rammen av Den europeiske unions politikk for forbindelser med tredjestater.
13. På bakgrunn av erfaringene til Den felles enhet for grensekontrollpersonell samt erfaringene til medlemsstatenes drifts- og opplæringscentre med spesialkompetanse innenfor de ulike aspektene ved kontroll og overvåking av land-, luft- og sjøgrenser, kan byrået selv opprette spesialiserte avdelinger med ansvar for land-, luft- og sjøgrenser.
14. Byrået bør være uavhengig i tekniske spørsmål og ha juridisk, administrativ og økonomisk handlefrihet. For å oppnå dette er det nødvendig og hensiktsmessig at byrået er en fellesskapsinstitusjon som har status som juridisk person og utøver den gjennomføringsmyndighet som er tillagt ved denne forordning.
15. Kommisjonen og medlemsstatene bør være representert i et styre, slik at de effektivt kan kontrollere byråets virksomhet. Styret bør om mulig bestå av de operative lederne for de nasjonale myndighetene som har ansvaret for forvaltning av grensekontrollen, eller av deres representanter. Dette styret bør ha de nødvendige fullmakter til å vedta budsjettet, kontrol-

lere gjennomføringen av budsjettet, vedta et hensiktsmessig finansreglement, utarbeide oversiktlige fremgangsmåter for byråets beslutningstaking samt til å utnevne en direktør og en visedirektør.

16. For å sikre at byrået har full selvstendighet og uavhengighet bør det tildeles et eget budsjett der inntektene hovedsakelig består av et bidrag fra Fellesskapet. Fellesskapets budsjettbehandling bør kunne anvendes når det gjelder Fellesskapets bidrag og alle andre bidrag over Den europeiske unions alminnelige budsjett. Revisjonen av regnskapet bør foretas av Revisjonsretten.
17. Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1073/1999 av 25. mai 1999 om undersøkelser som foretas av Det europeiske kontor for bedrageribekjempelse (OLAF)⁽¹⁾ bør uten begrensninger få anvendelse på byrået, som bør tiltre den tverrinstitusjonelle avtalen av 25. mai 1999 mellom Europaparlamentet, Rådet for Den europeiske union og Kommisjonen for De europeiske fellesskap om interne undersøkelser som foretas av Det europeiske kontor for bedrageribekjempelse (OLAF)⁽²⁾.
18. Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1049/2001 av 30. mai 2001 om offentlig tilgang til Europaparlamentets, Rådets og Kommisjonens dokumenter⁽³⁾ bør få anvendelse på byrået.
19. Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 45/2001 av 18. desember 2000 om personvern i forbindelse med behandling av personopplysninger i Fellesskapets institusjoner og organer og om fri utveksling av slike opplysninger⁽⁴⁾ får anvendelse på byråets behandling av personopplysninger.
20. Det påligger EU-institusjonene, særlig Rådet, å utvikle politikken og lovgivningen om kontroll og overvåking av de ytre grensene. Det bør sikres nær samordning mellom byrået og disse institusjonene.
21. Ettersom målene for denne forordning, nemlig å opprette en integrert forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i Den europeiske union, ikke i tilstrekkelig grad kan nås av medlemsstatene, og derfor bedre kan nås på fellesskapsplan, kan Fellesskapet treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i traktatens

¹ EFT L 136 av 31.5.1999, s. 1.

² EFT L 136 av 31.5.1999, s. 15.

³ EFT L 145 av 31.5.2001, s. 43.

⁴ EFT L 8 av 12.1.2001, s. 1.

Om samtykke til 1) godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et grensekontrollbyrå) og 2) inngåelse av avtale om Norge og Islands deltakelse i grensekontrollbyrådet

artikkel 5. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går denne forordning ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene.

22. Denne forordning respekterer de grunnleggende rettigheter og overholder de prinsipper som anerkjennes ved artikkel 6 nr. 2 i traktaten om Den europeiske union samt ved Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter.
23. For Islands og Norges vedkommende utgjør denne forordning, som definert i avtalen inngått mellom Rådet for Den europeiske union og Republikken Island og Kongeriket Norge om de sistnevnte statenes tilknytning til gjennomføringen, anvendelsen og videreutviklingen av Schengen-regelverket, en utvikling av bestemmelser i Schengen-regelverket som kommer inn under området nevnt artikkel 1 bokstav A i Rådsbeslutning 1999/437/EF⁽¹⁾ om visse gjennomføringsregler til nevnte avtale. Delegasjoner fra Republikken Island og Kongeriket Norge bør derfor delta som medlemmer av byråets styre, men med begrenset stemmerett. Det bør opprettes en egen avtale mellom Fellesskapet og Republikken Island og Kongeriket Norge med henblikk på å fastsette ytterligere regler for disse statenes fulle deltakelse i byråets virksomhet.
24. I samsvar med artikkel 1 og 2 i protokollen om Danmarks holdning vedlagt traktaten om Den europeiske union og traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, deltar Danmark ikke i vedtakelsen av denne forordning, og forordningen er derfor ikke bindende for og får ikke anvendelse i Danmark. Denne forordning er basert på Schengen-regelverket i henhold til bestemmelsene i tredje del avdeling IV i traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, og Danmark bør derfor i samsvar med artikkel 5 i nevnte protokoll, innen seks måneder etter at Rådet har vedtatt denne forordning, treffe en beslutning om gjennomføring av forordningen i sin nasjonale lovgivning.
25. Denne forordning utgjør en utvikling av bestemmelsene i Schengen-regelverket som Det forente kongerike ikke deltar i, i samsvar med rådsbeslutning 2000/365/EF av 29. mai 2000 om anmodning fra Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om å delta i visse bestemmelser i Schengen-regelverket⁽²⁾. Det forente kongerike deltar derfor ikke

i vedtakelsen av denne forordning, og forordningen er ikke bindende for og får ikke anvendelse i Det forente kongerike.

26. Denne forordning utgjør en utvikling av bestemmelsene i Schengen-regelverket som Irland ikke deltar i, i samsvar med rådsbeslutning 2002/192/EC av 28. februar 2002 om anmodning fra Irland om å delta i visse bestemmelser i Schengen-regelverket⁽³⁾. Irland deltar derfor ikke i vedtakelsen av denne forordning, og forordningen er ikke bindende for og får ikke anvendelse i Irland.
27. Byrådet bør lette organiseringen av operative aktiviteter der medlemsstatene kan dra nytte av den ekspertise og de ressurser som Irland og Det forente kongerike kan være villige til å bidra med, i samsvar med bestemmelser som fastsettes av styret i hvert enkelt tilfelle. For dette formål bør representanter for Irland og Det forente kongerike inviteres til å delta på alle styremøter, slik at de kan delta fullt ut i drøftinger om forberedelsen av slike operative aktiviteter.
28. Kongeriket Spania og Det forente kongerike er uenige om Gibraltars grenser.
29. Utsettelsen av denne forordnings anvendelse på Gibraltars grenser innebærer ingen endring med hensyn til de berørte statenes respektive standpunkter, –

VEDTATT DENNE FORORDNING:

KAPITTEL I

FORMÅL

Artikkel 1

Opprettelse av byrådet

1. Det skal opprettes et europeisk byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene («byrådet») for å forbedre den integrerte forvaltningen av kontrollen av de ytre grensene til medlemsstatene i Den europeiske union.
2. Byrådet skal, idet det tas hensyn til at ansvaret for kontroll og overvåking av de ytre grensene påhviler medlemsstatene, tilrettelegge for og sikre en mer effektiv anvendelse av eksisterende og fremtidige fellesskapstiltak for forvaltning av yttergrensekontrollen, ved å samordne medlemsstatenes gjennomføring av disse tiltakene og derved bidra til et effektivt, enhetlig og

¹ EFT L 176 av 10.7.1999, s. 31.

² EFT L 131 av 1.6.2000, s. 43.

³ EFT L 64 av 7.3.2002, s. 20.

Om samtykke til 1) godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et grensekontrollbyrå) og 2) inngåelse av avtale om Norge og Islands deltakelse i grensekontrollbyrået

høyt nivå for personkontroll og overvåking av medlemsstatenes ytre grenser.

3. Byrået skal også gi Kommisjonen og medlemsstatene den tekniske støtte og ekspertise som kreves for å forvalte kontrollen av de ytre grensene, og fremme solidariteten mellom medlemsstatene.
4. I denne forordning skal henvisninger til medlemsstatenes ytre grenser forstås som medlemsstatenes land- og sjøgrenser samt deres lufthavner og sjøhavner som omfattes av fellesskapsrettens bestemmelser om personers passering av de ytre grenser.

KAPITTEL II

OPPGAVER

Artikkel 2

Hovedoppgaver

1. Byrået skal utføre følgende oppgaver:
 - a) samordne det operative samarbeidet mellom medlemsstatene som angår forvaltning av kontrollen av de ytre grenser,
 - b) bistå medlemsstatene i opplæringen av nasjonale grensevakter, blant annet i arbeidet med å utarbeide felles opplæringsstandarder,
 - c) utføre risikoanalyser,
 - d) følge opp utviklingen innenfor vitenskapelig forskning som er relevant for forvaltningen av kontrollen av de ytre grenser,
 - e) støtte medlemsstatene i situasjoner som krever økt teknisk og operativ støtte ved de ytre grensene,
 - f) gi medlemsstatene den nødvendige støtte i forbindelse med felles returer.

2. Uten at det berører byråets myndighet kan medlemsstatene fortsette det samarbeidet som er etablert på operativt plan, med andre medlemsstater og/eller tredjestater ved de ytre grensene, såfremt dette samarbeidet utfyller byråets virksomhet.

Medlemsstatene skal avstå fra virksomhet som kan virke forstyrrende på byråets virkemåte eller forhindre at byrået når sine mål.

Medlemsstatene skal underrette byrået om operativ aktivitet ved de ytre grensene som finner sted utenfor byråets rammer.

Artikkel 3

Fellesoperasjoner og pilotprosjekter ved de ytre grenser

1. Byrået skal vurdere, godkjenne og samordne forslag til fellesoperasjoner og pilotprosjekter som fremsettes av medlemsstatene.

Byrået kan selv, med samtykke fra den eller de berørte medlemsstatene, ta initiativ til fellesoperasjoner og pilotprosjekter i samarbeid med medlemsstatene.

Byrået kan også beslutte å stille sitt tekniske utstyr til rådighet for medlemsstater som deltar i fellesoperasjoner eller pilotprosjekter.

2. Byrået kan benytte seg av de spesialiserte avdelingene fastsatt i artikkel 16 for den praktiske gjennomføringen av fellesoperasjoner og pilotprosjekter.

3. Byrået skal evaluere resultatet av fellesoperasjonene og pilotprosjektene og foreta en overordnet sammenlignende analyse av resultatene, som skal vedlegges årsrapporten fastsatt i artikkel 20 nr. 2 bokstav b), med henblikk på å forbedre kvaliteten, effektiviteten og sammenhengen for fremtidige operasjoner og prosjekter.

4. Byrået kan beslutte å samfinansiere operasjonene og prosjektene nevnt i nr. 1 med tilskudd fra byråets eget budsjett, i samsvar med finansreglementet som gjelder for byrået.

Artikkel 4

Risikoanalyse

Byrået skal utvikle og anvende en felles integrert modell for risikoanalyse.

Byrået skal utarbeide både allmenne og særlig tilpassede risikoanalyser, som skal fremlegges for Rådet og Kommisjonen.

Det skal tas hensyn til resultatene fra den felles integrerte modellen for risikoanalyse når byrået utarbeider det felles grunnleggende programmet for opplæring av grensevakter som nevnt i artikkel 5.

Artikkel 5

Opplæring

Byrået skal opprette og videreutvikle et felles grunnleggende program for opplæring av grensevakter og tilby opplæring på europeisk plan for

Om samtykke til 1) godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et grensekontrollbyrå) og 2) inngåelse av avtale om Norge og Islands deltakelse i grensekontrollbyrået

instruktørene som utdanner medlemsstatenes nasjonale grensevakter.

Byrået skal også tilby tjenstepersoner ved medlemsstatenes vedkommende nasjonale myndigheter videreutdanningskurs og –seminarer om emner relatert til kontroll og overvåking av de ytre grenser og retur av tredjestatsborgere.

Byrået kan arrangere opplæringsaktiviteter i samarbeid med medlemsstatene på deres territorium.

Artikkel 6

Oppfølging av forskning

Byrået skal følge opp utviklingen innen forskning som er relevant for kontroll og overvåking av de ytre grenser, og videreformidle denne informasjonen til Kommisjonen og medlemsstatene.

Artikkel 7

Forvaltning av teknisk utstyr

Byrået skal opprette og føre et sentralt register over teknisk utstyr for kontroll og overvåking av de ytre grenser som tilhører medlemsstatene, og som de på frivillig basis og på anmodning fra en annen medlemsstat er villige til å stille midlertidig til rådighet for denne medlemsstaten, på grunnlag av en behovs- og risikoanalyse utført av byrået.

Artikkel 8

Støtte til medlemsstater i situasjoner som krever økt teknisk og operativ støtte ved de ytre grenser

1. En eller flere medlemsstater som, når de skal oppfylle sine forpliktelser i tilknytning til kontroll og overvåking av de ytre grenser, står overfor en situasjon som krever økt teknisk og operativ støtte, kan anmode byrået om slik støtte, med forbehold for traktatens artikkel 64 nr. 2. Byrået kan organisere den nødvendige tekniske og operative støtten til den eller de medlemsstater som anmoder om det.

2. I situasjoner som nevnt i nr. 1 kan byrået:

- a) tilby bistand i spørsmål om samordning mellom to eller flere medlemsstater, med henblikk på å håndtere problemene som er oppstått ved yttergrensene,
- b) sende ut egne eksperter som skal støtte den eller de berørte medlemsstatenes vedkommende nasjonale myndigheter over en passende periode.

3. Byrået kan skaffe teknisk utstyr for kontroll og overvåking av de ytre grenser som byråets eksperter kan bruke når de er utplassert i den eller de berørte medlemsstatene.

Artikkel 9

Samarbeid om returer

1. Med forbehold for Fellesskapets returpolitikk skal byrået yte nødvendig bistand i arbeidet med å organisere medlemsstatenes felles returer. Byrået kan bruke de fellesskapsmidler som er avsatt til returer.

2. Byrået skal komme fram til beste praksis med hensyn til å fremskaffe reisedokumenter for og returnere tredjestatsborgere som oppholder seg ulovlig i en medlemsstat.

Artikkel 10

Utøvelse av utøvende myndighet

Når byråets personale og medlemsstatenes eksperter utøver sin utøvende myndighet på en annen medlemsstats territorium, skal dette skje i henhold til medlemsstatens nasjonale lovgivning.

Artikkel 11

Systemer for informasjonsutveksling

Byrået kan treffe alle nødvendige tiltak for å lette utvekslingen av opplysninger som er relevante for byråets oppgaver, med Kommisjonen og medlemsstatene.

Artikkel 12

Samarbeid med Irland og Det forente kongerike

1. Byrået skal fremme medlemsstatenes operative samarbeid med Irland og Det forente kongerike om forhold som hører inn under byråets aktiviteter, i den utstrekning det er nødvendig for å oppfylle byråets oppgaver som fastsatt i artikkel 2 nr. 1.

2. Den støtte som byrået skal yte i henhold til artikkel 2 nr. 1 bokstav f), skal omfatte organisering av medlemsstatenes felles returer som også Irland og/eller Det forente kongerike deltar i.

3. Anvendelsen av denne forordning på Gibraltars grenser skal utsettes inntil det oppnås enighet om

Om samtykke til 1) godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et grensekontrollbyrå) og 2) inngåelse av avtale om Norge og Islands deltakelse i grensekontrollbyrået

virkeområdet for de tiltak som gjelder personers passering av medlemsstatenes ytre grenser.

Artikkel 13

Samarbeid med Europol og internasjonale organisasjoner

Byrået kan samarbeide med Europol og internasjonale organisasjoner som har kompetanse på de områder som omfattes av denne forordning, innenfor rammen av samarbeidsordninger med disse organene og i samsvar med relevante bestemmelser i traktaten og med bestemmelsene om disse organenes kompetanse.

Artikkel 14

Fremme av operativt samarbeid med tredjestater og samarbeid med vedkommende myndigheter i tredjestater

I forhold som hører inn under byråets aktiviteter, og i den utstrekning det er nødvendig for å oppfylle byråets oppgaver, skal byrået fremme det operative samarbeidet mellom medlemsstater og tredjestater innenfor rammen av Den europeiske unions politikk for forbindelser med tredjestater.

Byrået kan samarbeide med tredjestaters myndigheter som har kompetanse på de områder som omfattes av denne forordning, innenfor rammen av samarbeidsordninger med disse myndigheter og i samsvar med relevante bestemmelser i traktaten.

KAPITTEL III

STRUKTUR

Artikkel 15

Rettslig status og plassering

Byråets skal være en fellesskapsinstitusjon. Det skal være et eget rettssubjekt.

I hver medlemsstat skal byrået ha den mest omfattende rettslige handleevne som en juridisk person kan ha i henhold til nasjonal lovgivning. Det kan særlig erverve og avhende løsøre og fast eiendom og være part i en rettssak.

Byrået skal være uavhengig i tekniske spørsmål.

Det skal være representert ved sin direktør.

Byråets plassering skal avgjøres ved enstemmig beslutning i Rådet.

Artikkel 16

Spesialiserte avdelinger

Byråets styre skal vurdere behovet for å opprette spesialiserte avdelinger i medlemsstatene og treffe beslutning om dette med medlemsstatenes samtykke, idet det tas med i betraktning at allerede opprettede drifts- og opplæringssentre med spesialkompetanse innenfor de ulike aspektene ved kontroll og overvåking av henholdsvis land-, luft- og sjøgrenser, skal gis behørig prioritet.

Byråets spesialiserte avdelinger skal komme fram til beste praksis spesielt for den typen yttergrenser de har ansvar for. Byrået skal sørge for at slik beste praksis er sammenhengende og enhetlig.

Hver spesialisert avdeling skal fremlegge en detaljert årsrapport om sin virksomhet for byråets direktør, og skal også fremlegge all annen informasjon som er relevant for samordningen av det operative samarbeidet.

Artikkel 17

Personale

1. Vedtektene for De europeiske fellesskaps tjenestemenn, ansettelsesvilkårene for andre ansatte i De europeiske fellesskap og reglene vedtatt i fellesskap av De europeiske fellesskaps institusjoner med henblikk på gjennomføring av nevnte vedtekter og ansettelsesvilkår får anvendelse for byråets personale.

2. Byrået skal overfor sitt eget personale utøve den myndighet som er tillagt ansettelsesmyndigheten i henhold til vedtektene og ansettelsesvilkårene for andre ansatte.

3. Byråets personale skal bestå av et tilstrekkelig antall tjenestemenn, og dessuten av nasjonale eksperter innen kontroll og overvåking av de ytre grenser som medlemsstatene har stilt til rådighet for å fylle ledelsesfunksjoner. Det øvrige personalet skal bestå av andre ansatte som byrået rekrutterer etter behov for å ivareta byråets oppgaver.

Artikkel 18

Privilegier og immunitet

Protokollen om De europeiske fellesskaps privilegier og immunitet skal gjelde for byrået.

Om samtykke til 1) godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et grensekontrollbyrå) og 2) inngåelse av avtale om Norge og Islands deltakelse i grensekontrollbyrået

Artikkel 19

Erstatningsansvar

1. Byråets ansvar i kontraktsforhold skal være underlagt den lov som gjelder for vedkommende kontrakt.

2. De europeiske fellesskaps domstol skal ha myndighet til å treffe beslutning i henhold til en voldgiftsklausul i en kontrakt inngått av byrået.

3. Med hensyn til ansvar utenfor kontraktsforhold skal byrået, i samsvar med de allmenne prinsipper som er felles for medlemsstatenes rettssystemer, erstatte den skade som dets avdelinger eller tjenestemenn volder i tjenesten.

4. Domstolen skal ha myndighet til å avgjøre tvister om erstatning for skader nevnt i nr. 3.

5. De ansattes personlige ansvar overfor byrået skal være underlagt bestemmelsene i vedtektene eller ansettelsesvilkårene som gjelder for dem.

Artikkel 20

Styrets myndighet

1. Byrådet skal ha et styre.

2. Styret skal

- a) utnevne en direktør etter forslag fra Kommisjonen i samsvar med artikkel 26,
- b) innen 31. mars hvert år vedta byråets årsrapport for foregående år og oversende den innen 15. juni til Europaparlamentet, Rådet, Kommisjonen, Den europeiske økonomiske og sosiale komité og Revisjonsretten. Årsrapporten skal offentliggjøres,
- c) innen 30. september hvert år, og etter å ha mottatt uttalelse fra Kommisjonen, vedta byråets arbeidsprogram for kommende år med tre fire-dels flertall av byråets stemmeberettigede medlemmer, og oversende det til Europaparlamentet, Rådet og Kommisjonen; arbeidsprogrammet skal vedtas i samsvar med Fellesskapets årlige budsjettbehandling og Fellesskapets regelverksprogram på relevante områder innen forvaltningen av yttergrensekontrollen,
- d) fastsette fremgangsmåter for direktørens beslutningstaking vedrørende byråets operative oppgaver,
- e) utføre sine oppgaver i forbindelse med byråets budsjett i henhold til artikkel 28, artikkel 29 nr. 5, 9 og 11, artikkel 30 nr. 5 og artikkel 32,

f) utøve disiplinærmyndighet overfor direktøren, og i forståelse med sistnevnte, overfor visedirektøren,

g) fastsette sin forretningsorden,

h) fastsette byråets organisasjonsstruktur og personalpolitikk.

3. Forslag til beslutninger om bestemte aktiviteter som skal utføres på eller i den umiddelbare nærhet av en bestemt medlemsstats ytre grense, skal bare vedtas dersom styremedlemmet som representerer den berørte medlemsstaten, stemmer for forslaget.

4. Styret kan gi direktøren råd om alle spørsmål som direkte gjelder utviklingen av den operative forvaltningen av yttergrensekontrollen, herunder oppfølging av forskning som angitt i artikkel 6.

5. Dersom Irland eller Det forente kongerike skulle anmode om å få delta i byråets aktiviteter, skal styret treffe beslutning om dette.

Styrets beslutning skal i hvert enkelt tilfelle treffes med absolutt flertall fra de stemmeberettigede medlemmene. Når styret treffer sin beslutning, skal det ta hensyn til hvorvidt Irlands og/eller Det forente kongerikes deltakelse bidrar til gjennomføringen av den aktiviteten det gjelder. I beslutningen fastsettes Irlands og/eller Det forente kongerikes finansielle bidrag til den aktivitet anmodningen om deltakelse gjelder.

6. Styret skal hvert år oversende budsjettmyndigheten alle opplysninger som er relevante for resultatet av vurderingene.

7. Styret kan nedsette et arbeidsutvalg som skal bistå styret og direktøren med å utarbeide beslutninger, programmer og aktiviteter som styret skal vedta, og dette arbeidsutvalget kan om nødvendig treffe beslutninger på vegne av styret i hastesaker.

Artikkel 21

Styrets sammensetning

1. Med forbehold for nr. 3 skal styret bestå av en representant for hver medlemsstat og to representanter for Kommisjonen. Hver medlemsstat skal derfor utnevne et styremedlem og et varamedlem som skal representere medlemmet ved fravær. Kommisjonen skal utnevne to medlemmer og deres varamedlemmer. Mandatperioden skal være fire år. Mandatperioden kan fornyes én gang.

Om samtykke til 1) godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et grensekontrollbyrå) og 2) inngåelse av avtale om Norge og Islands deltakelse i grensekontrollbyrået

2. Styremedlemmene skal utnevnes på grunnlag av relevant erfaring og sakkunnskap på høyt nivå på området operativt samarbeid om grensekontroll.

3. Stater som har tilknytning til gjennomføringen, anvendelsen og videreutviklingen av Schengen-regelverket, skal delta i byrået. Hver av disse statene skal ha et styremedlem og et varamedlem i styret. I henhold til de relevante bestemmelsene i deres assosieringsavtaler skal det utarbeides ordninger som blant annet skal angi arten og omfanget av deres deltakelse i byrået, samt detaljerte regler for slik deltakelse, herunder bestemmelser om finansielle bidrag og personale.

Artikkel 22

Styreledelse

1. Styret skal velge en leder og en nestleder blant sine medlemmer. Nestlederen skal automatisk ta lederens plass dersom lederen er forhindret fra å ivareta sine plikter.

2. Lederens og nestlederens mandat skal utløpe når de ikke lenger er medlemmer av styret. Med forbehold for denne bestemmelse skal lederens eller nestlederens mandat ha en varighet på to år. Mandatene kan forlenges én gang.

Artikkel 23

Møter

1. Styrelederen skal innkalle til styremøtene.

2. Byråets direktør skal delta i drøftingene.

3. Styret skal holde minst to ordinære møter i året. I tillegg skal det tre sammen på initiativ fra lederen eller på anmodning fra minst en tredel av medlemmene.

4. Irland og Det forente kongerike skal inviteres til å overvære styremøtene.

5. Styret kan invitere enhver person som har synspunkter som kan være av interesse, til å delta på møtene som observatør.

6. Styremedlemmene kan, med forbehold for bestemmelsene i forretningsordenen, bistås av rådgivere eller sakkyndige.

7. Byrået skal ivareta styrets sekretariatsfunksjoner.

Artikkel 24

Avstemning

1. Med forbehold for artikkel 20 nr. 2 bokstav c) samt artikkel 26 nr. 2 og 4 skal styrets beslutninger treffes med absolutt flertall av de stemmeberettigede styremedlemmene.

2. Hvert medlem skal ha én stemme. Byråets direktør skal ikke avgi stemme. Ved et medlems fravær skal varamedlemmet ha stemmerett.

3. I forretningsordenen skal det fastsettes nærmere regler for avstemningen, særlig vilkårene for at et medlem kan opptre på vegne av et annet medlem, samt eventuelle krav til beslutningsdyktighet.

Artikkel 25

Direktørens oppgaver og myndighet

1. Byrået skal ledes av en direktør, som skal være fullstendig uavhengig i utførelsen av sine oppgaver. Med forbehold for Kommisjonens, styrets og arbeidsutvalgets respektive myndighet skal direktøren verken anmode om eller motta instruks fra noen regjering eller noe annet organ.

2. Europaparlamentet og Rådet kan oppfordre byråets direktør til å avgi rapport om utførelsen av sine oppgaver.

3. Direktøren skal ha følgende oppgaver og myndighet:

- a) forberede og gjennomføre beslutninger, programmer og aktiviteter som byråets styre har vedtatt innenfor de grenser som er fastsatt ved denne forordning, dens gjennomføringsregler eller annen gjeldende lovgivning,
- b) treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at byråets virksomhet er i samsvar med denne forordning, herunder vedta interne administrative instruksjoner og offentliggjøre meldinger,
- c) hvert år utarbeide en aktivitetsrapport og et utkast til arbeidsprogram og fremlegge disse for styret,
- d) utøve den myndighet som er fastsatt i artikkel 17 nr. 2, overfor personalet,
- e) utarbeide overslag over byråets inntekter og utgifter i samsvar med artikkel 29 og gjennomføre budsjettet i samsvar med artikkel 30,
- f) delegere sin myndighet til andre medlemmer av byråets styre etter regler som skal vedtas i samsvar med fremgangsmåten nevnt i artikkel 20 nr. 2 bokstav g).

Om samtykke til 1) godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et grensekontrollbyrå) og 2) inngåelse av avtale om Norge og Islands deltakelse i grensekontrollbyrået

4. Direktøren skal være ansvarlig overfor styret for sine aktiviteter.

Artikkel 26

Utnevnelse av høyere tjenestemenn

1. Kommisjonen skal foreslå kandidater til stillingen som direktør på grunnlag av en liste som opprettes etter at stillingen er offentliggjort i *Den europeiske unions tidende*, og i pressen og på egnede nettsteder når det er hensiktsmessig.

2. Byråets direktør skal utnevnes av styret på grunnlag av egnethet og dokumenterte administrasjons- og ledelsesferdigheter samt kvalifikasjoner og erfaring som er relevante for forvaltning av yttergrensekontrollen. Styret skal treffe sin beslutning med to tredels flertall av alle medlemmer som har stemmerett.

Styret skal ha myndighet til å avsette direktøren etter samme fremgangsmåte.

3. Direktøren skal bistås av en visedirektør. Der som direktøren er fraværende eller forhindret, skal visedirektøren erstatte ham/henne.

4. Byråets visedirektør skal utnevnes av styret etter forslag fra direktøren på grunnlag av egnethet og dokumenterte administrasjons- og ledelsesferdigheter samt kvalifikasjoner og erfaring som er relevante for forvaltning av yttergrensekontrollen. Styret skal treffe sin beslutning med to tredels flertall av alle medlemmer som har stemmerett.

Styret skal ha myndighet til å avsette visedirektøren etter samme fremgangsmåte.

5. Mandatet til byråets direktør og visedirektør skal være fem år. Styret kan fornye mandatet én gang for en periode på inntil fem år.

Artikkel 27

Oversettelse

1. Bestemmelsene i forordning nr. 1 av 15. april 1958 om fastsettelse av reglene for bruk av språk i Det europeiske økonomiske fellesskap⁽¹⁾ får anvendelse på byrået.

2. Med forbehold for beslutninger som treffes på grunnlag av traktatens artikkel 290, skal årsrapporten og arbeidsprogrammet nevnt i artikkel 20

nr. 2 bokstav b) og c) utarbeides på alle Fellesskaps offisielle språk.

3. Det nødvendige oversettelsesarbeidet i forbindelse med byråets virksomhet skal utføres av Oversettelsessenteret for Den europeiske unions institusjoner.

Artikkel 28

Innsyn og kommunikasjon

1. Seks måneder etter at denne forordning trer i kraft, skal byrået omfattes av forordning (EF) nr. 1049/2001 ved behandling av søknader om innsyn i dokumenter som er i byråets besittelse.

2. Byrået kan informere om virksomhet på områder innenfor sitt ansvarsområde. I tillegg til offentliggjøringen av årsrapporten som fastsatt i artikkel 20 nr. 2 bokstav b), skal det særlig sikre at offentligheten og alle interesserte raskt mottar objektive, pålitelige og lett forståelige opplysninger om byråets arbeid.

3. Styret skal fastsette de praktiske enkeltheter for anvendelse av nr. 1 og 2.

4. Enhver fysisk eller juridisk person skal ha rett til å henvende seg skriftlig til byrået på et hvilket som helst av språkene nevnt i traktatens artikkel 314. Vedkommende skal ha rett til å motta svar på samme språk.

5. Beslutninger som treffes etter artikkel 8 i forordning (EF) nr. 1049/2001, kan påklages til ombudet eller gjøres til gjenstand for søksmål ved De europeiske fellesskaps domstol på de vilkår som er fastsatt i artikkel 195 og 230 i traktaten.

KAPITTEL IV

Finansielle bestemmelser

Artikkel 29

Budsjett

1. Uten at det berører andre typer inntjening skal byråets inntekt bestå av:

- et bidrag fra Fellesskapet oppført i Den europeiske unions alminnelige budsjett (avsnitt «Kommisjonen»),
- et bidrag fra de statene som har tilknytning til gjennomføringen, anvendelsen og videreutviklingen av Schengen-regelverket,

¹ EFT 17 av 6.10.1958, s. 385. Forordning sist endret ved tiltrødelsesakten av 2003.

Om samtykke til 1) godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et grensekontrollbyrå) og 2) inngåelse av avtale om Norge og Islands deltakelse i grensekontrollbyrået

- gebyrer for byråets tjenester,
- frivillige bidrag fra medlemsstatene.

2. Byråets utgifter skal omfatte utgifter til personale, administrasjon, infrastruktur og drift.

3. Direktøren skal utarbeide et overslag over byråets inntekter og utgifter for kommende regnskapsår og oversende det til styret sammen med en stillingsplan.

4. Inntekter og utgifter skal være i balanse.

5. Styret skal vedta budsjettoverslaget, som omfatter den midlertidige stillingsplanen og det midlertidige arbeidsprogrammet, og skal innen 31. mars oversende dem til Kommisjonen og til de stater som har tilknytning til gjennomføringen, anvendelsen og videreutviklingen av Schengen-regelverket.

6. Kommisjonen skal oversende budsjettoverslaget til Europaparlamentet og Rådet (heretter kalt «budsjettmyndigheten») sammen med det foreløpige forslaget til Den europeiske unions alminnelige budsjett.

7. På grunnlag av budsjettoverslaget skal Kommisjonen oppføre i det foreløpige forslaget til Den europeiske unions alminnelige budsjett, som den skal fremlegge for budsjettmyndigheten i samsvar med traktatens artikkel 272, de overslag den anser som nødvendige for stillingsplanen, og det bidragsbeløpet som skal belastes det alminnelige budsjettet.

8. Budsjettmyndigheten skal godkjenne bevilningene til bidrag til byrået.

Budsjettmyndigheten skal vedta byråets stillingsplan.

9. Styret skal vedta byråets budsjett. Budsjettet er endelig når Den europeiske unions alminnelige budsjett er endelig vedtatt. Byråets budsjett skal om nødvendig justeres i forhold til dette.

10. Eventuelle endringer i budsjettet, herunder i stillingsplanen, skal gjøres etter samme fremgangsmåte.

11. Styret skal så snart som mulig underrette budsjettmyndigheten om prosjekter som kan få betydelige økonomiske konsekvenser for finansieringen av budsjettet, særlig prosjekter i tilknytning til fast eiendom, for eksempel leie eller kjøp av bygninger. Styret skal også underrette Kommisjonen

om slike prosjekter, og likeledes statene som har tilknytning til gjennomføringen, anvendelsen og videreutviklingen av Schengen-regelverket.

Når en av budsjettmyndighetens parter har meddelt at den vil avgi en uttalelse, skal den oversende uttalelsen til styret innen seks uker etter den ble underrettet om prosjektet.

Artikkel 30

Gjennomføring og kontroll av budsjettet

1. Direktøren skal gjennomføre byråets budsjett.

2. Byråets regnskapsfører skal senest innen 1. mars etter utgangen av regnskapsåret oversende det foreløpige regnskapet til Kommisjonens regnskapsfører, vedlagt en rapport om den budsjettmessige og økonomiske forvaltningen for det regnskapsåret. Kommisjonens regnskapsfører skal konsolidere de foreløpige regnskapene for institusjoner og desentraliserte organer i samsvar med artikkel 128 i rådsforordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 av 25. juni 2002 om finansreglementet som får anvendelse på De europeiske fellesskaps alminnelige budsjett¹) (heretter kalt «den alminnelige finansforordningen»).

3. Kommisjonens regnskapsfører skal senest innen 31. mars etter utgangen av hvert regnskapsår sende byråets foreløpige regnskap til Revisjonsretten, vedlagt en rapport om den budsjettmessige og økonomiske forvaltningen for det regnskapsåret. Rapporten om budsjettmessig og økonomisk forvaltning skal også sendes til Europaparlamentet og Rådet.

4. Etter å ha mottatt Revisjonsrettens merknader til byråets foreløpige regnskap i samsvar med artikkel 129 i den alminnelige finansforordningen, skal direktøren på eget ansvar utarbeide byråets endelige regnskap og oversende det til styret for uttalelse.

5. Styret skal avgi en uttalelse om byråets endelige regnskap.

6. Direktøren skal senest innen 1. juli det påfølgende år sende det endelige regnskapet, vedlagt styrets uttalelse, til Kommisjonen, Revisjonsretten, Europaparlamentet og Rådet samt til de statene som har tilknytning til gjennomføringen, anvendelsen og videreutviklingen av Schengen-regelverket.

¹ EFT L 248 av 16.9.2002, s. 1.

Om samtykke til 1) godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et grensekontrollbyrå) og 2) inngåelse av avtale om Norge og Islands deltakelse i grensekontrollbyrådet

7. Det endelige regnskapet skal offentliggjøres.

8. Direktøren skal senest innen 30. september sende Revisjonsretten et svar på merknadene. Han/hun skal også sende dette svaret til styret.

9. Etter henstilling fra Rådet skal Europaparlamentet innen 30. april i år $n + 2$ meddele byråets direktør ansvarsfrihet for gjennomføring av budsjettet for regnskapsår n .

Artikkel 31

Bedrageribekjempelse

1. I forbindelse med bekjempelse av bedrageri, korrupsjon og annen ulovlig virksomhet får bestemmelsene i forordning (EF) nr. 1073/1999 ubegrenset anvendelse.

2. Byrådet skal tiltre den tverrinstitusjonelle avtalen av 25. mai 1999 og skal umiddelbart fastsette egnede bestemmelser som får anvendelse for alle byråets ansatte.

3. Beslutninger om finansiering og avtaler samt dokumenter som følger av gjennomføring av dem skal uttrykkelig fastsette at Revisjonsretten og OLAF ved behov kan foreta kontroll på stedet hos mottakere av midler fra byrådet samt hos de organer som fordeler disse midlene.

Artikkel 32

Finansielle bestemmelser

Styret skal vedta byråets finansreglement etter samråd med Kommisjonen. Reglementet skal ikke avvike fra kommisjonsforordning (EF, Euratom) nr. 2343/2002⁽¹⁾ om det finansielle rammereglement for organene nevnt i artikkel 185 i den alminnelige finansforordningen, med mindre det er helt nødvendig for driften av byrådet, og i så fall etter å ha innhentet Kommisjonens samtykke.

¹ EFT L 357 av 31.12.2002, s. 72.

KAPITTEL V

Sluttbestemmelser

Artikkel 33

Evaluering

1. Innen tre år etter at byrådet har begynt sin virksomhet og deretter hvert femte år skal styret bestille en uavhengig ekstern evaluering av gjennomføringen av denne forordning.

2. Ved evalueringen skal det undersøkes hvor effektivt byrådet ivaretar sine oppgaver. Virkningen av byrådet og dets arbeidsmetoder skal også vurderes. I evalueringen skal det videre tas hensyn til de berørte partenes synspunkter, både på europeisk og nasjonalt plan.

3. Styret skal motta resultatene av evalueringen og rette rekommandasjoner om endring av denne forordning, byrådet eller dets arbeidsmetoder til Kommisjonen, som skal oversende dem til Rådet sammen med sin egen uttalelse og hensiktsmessige forslag. Om nødvendig vedlegges en handlingsplan og en tidsplan. Både evalueringsresultatene og rekommandasjonene skal offentliggjøres.

Artikkel 34

Ikrafttredelse

Denne forordning trer i kraft dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Byrådet skal innlede sin virksomhet 1. mai 2005.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater i samsvar med traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap.

Utferdiget i Luxembourg, 26. oktober 2004.

For Rådet

R. VERDONK

Formann

Vedlegg 2

Avtale mellom Kongeriket Norge og Republikken Island og Det europeiske fellesskap om Norge og Islands deltakelse i det europeiske byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i Den europeiske union

KONGERIKET NORGE

og

REPUBLIKKEN ISLAND

og

DET EUROPEISKE FELLESSKAP ER –

UNDER HENVISNING TIL avtalen inngått mellom Rådet for Den europeiske union og Republikken Island og Kongeriket Norge om de sistnevnte statenes tilknytning til gjennomføringen, anvendelsen og videreutviklingen av Schengen-regelverket av 18. mai 1999 («Avtalen»), og

UT FRA FØLGENDE BETRAKTNINGER:

1. Det europeiske fellesskap har ved rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 av 26. oktober 2004¹ («Forordningen») opprettet et europeisk byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i Den europeiske union («Byrået»).
2. Forordningen innebærer en videreutvikling av Schengen-regelverket i henhold til Avtalen.
3. Forordningen bekrefter i innledningens pkt. 23 og i artikkel 21 nr. 3 at stater som har tilknytning til gjennomføringen, anvendelsen og videreutviklingen av Schengen-regelverket, skal delta fullt ut i Byråets virksomhet, men med begrenset stemmerett.
4. Avtalen omhandler ikke nærmere regler for Norge og Islands tilknytning til virksomheten til nye organer som Unionen oppretter i forbindelse med videreutviklingen av Schengen-regelverket, og visse sider ved denne tilknytningen til Byrået bør fastsettes i en egen avtale mellom partene i Avtalen, –

BLITT ENIGE OM FØLGENDE:

Artikkel 1

Styret

Norge og Island skal være representert i Byråets styre som fastsatt i Forordningens artikkel 21 nr. 3. De skal ha stemmerett:

- ved beslutninger om bestemte aktiviteter som skal utføres på eller i nærheten av deres ytre grense; forslag til slike beslutninger skal vedtas bare dersom deres representant i styret stemmer for forslaget,
- ved beslutninger om bestemte aktiviteter etter artikkel 3 (fellesoperasjoner og pilotprosjekter ved de ytre grenser), artikkel 7 (forvaltning av teknisk utstyr), artikkel 8 (støtte til medlemsstater i situasjoner som krever økt teknisk og operativ støtte ved de ytre grenser) og artikkel 9 nr. 1 første punktum (felles returer), som skal utføres ved hjelp av personellressurser og/eller utstyr som Norge og/eller Island stiller til rådighet,
- ved beslutninger om risikoanalyse (utvikling av en felles integrert modell for risikoanalyse, allmenne og særlig tilpassede risikoanalyser) som berører dem direkte, i henhold til artikkel 4,
- ved beslutninger om opplæringsaktiviteter etter artikkel 5, med unntak av fastsettelsen av det felles grunnleggende program.

Artikkel 2

Finansielt bidrag

Norge og Island skal bidra til Byråets budsjett i henhold til den fordelingsnøkkel som er fastsatt i Avtalens artikkel 12 nr. 1 siste ledd.

¹ EUT L 349 av 25. november 2004, s. 1

Om samtykke til 1) godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et grensekontrollbyrå) og 2) inngåelse av avtale om Norge og Islands deltakelse i grensekontrollbyrået

Artikkel 3

Datavern og fortrolig behandling av opplysninger

1. Direktiv 95/46/EF skal få anvendelse i de tilfeller der Byrået formidler personopplysninger til norske og islandske myndigheter.
2. Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 45/2001 av 18. desember 2000 om personvern i forbindelse med behandling av personopplysninger i Fellesskapets institusjoner og organer og om fri utveksling av slike opplysninger, skal få anvendelse på opplysninger som norske og islandske myndigheter formidler til Byrået.
3. Norge og Island skal overholde reglene om fortrolig behandling av Byråets dokumenter, som fastsatt i styrets forretningsorden.

Artikkel 4

Rettslig status

Byrået skal være et eget rettssubjekt etter islandsk og norsk lov, og skal i Norge og Island ha den mest omfattende rettslige handleevne som en juridisk person kan ha i henhold til norsk og islandsk lov. Det kan særlig erverve og avhende løsøre og fast eiendom og være part i rettssaker.

Artikkel 5

Erstatningsansvar

Byråets ansvar skal være underlagt bestemmelsene i Forordningens artikkel 19 nr. 1, 3 og 5.

Artikkel 6

Domstol

Norge og Island godtar at De europeiske fellesskaps domstol skal ha myndighet over Byrået, som fastsatt i Forordningens artikkel 19 nr. 2 og 4.

Artikkel 7

Privilegier og immunitet

Norge og Island skal anvende Protokollen om De europeiske fellesskaps privilegier og immunitet, samt gjeldende regler vedtatt i medhold av protokollen, på Byrået og Byråets personale.

Artikkel 8

Personale

1. Byråets direktør kan som unntak fra artikkel 12 nr. 2 bokstav a) i ansettelsesvilkårene for andre ansatte i De europeiske fellesskap engasjere norske og islandske borgere som har fulle statsborgerlige rettigheter.
2. Norske og islandske borgere kan likevel ikke utnevnes til stillingen som direktør eller visedirektør i Byrået.
3. Norske og islandske borgere kan ikke velges til leder eller nestleder i styret.

Artikkel 9

Ikrafttredelse

1. Denne avtale trer i kraft én måned etter den dag Rådets generalsekretær, som skal være avtalens depositar, har fastslått at alle formelle krav er oppfylt av eller på vegne av avtalepartene med hensyn til samtykke til å være bundet av avtalen.
2. Denne avtale skal anvendes midlertidig fra og med dagen etter undertegningsdagen.

Artikkel 10

Gyldighet og opphør

1. Denne avtale gjelder på ubestemt tid.
2. Denne avtale skal opphøre seks måneder etter at Norge eller Island har sagt opp Avtalen eller Avtalen er sagt opp ved beslutning truffet av Rådet for Den europeiske union eller på annet vis er opphørt å gjelde i samsvar med prosedyrene angitt i Avtalens artikkel 11 og 16.

Avtalen nevnt i Avtalens artikkel 17 skal også omfatte følgene av at denne avtale bringes til opphør.

Utfærdiget i (sted) den (dato) på (språk), med samme gyldighet for hver av tekstene, i ett original-eksemplar som skal deponeres i Rådssekretariatets arkiver.

Felleserklæring fra Kongeriket Norge og Republikken Islands regjeringer og Det europeiske fellesskap om avtalen om nærmere regler for Kongeriket Norge og Republikken Islands deltakelse i det europeiske byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i Den europeiske union

Kongeriket Norges regjering, Republikken Islands regjering og Det europeiske fellesskap,

Om samtykke til 1) godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et grensekontrollbyrå) og 2) inngåelse av avtale om Norge og Islands deltakelse i grensekontrollbyrået

som har inngått en avtale om nærmere regler for Kongeriket Norge og Republikken Islands deltakelse i det europeiske byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i Den europeiske union, i samsvar med artikkel 21 nr. 3 i rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 av 26. oktober 2004,

erklærer herved at:

Stemmeretten fastsatt i nevnte avtale er begrunnet i de særlige forbindelsene med Norge og Island som skriver seg fra disse statenes tilknytning til gjennomføringen, anvendelsen og videreutviklingen av Schengen-regelverket, anerkjent i

Schengen-protokollen til Amsterdam-traktaten og i utkast til traktat om en forfatning for Europa.

Denne stemmeretten er eksepsjonell og tilskrives Schengen-samarbeidets spesielle karakter samt Norge og Islands særlige stilling.

Den kan derfor ikke anses for å skape rettslig eller politisk presedens i forhold til annet samarbeid mellom partene i nevnte avtale eller i forhold til andre tredjestaters deltakelse i andre av Unions byråer.

Stemmeretten kan ikke under noen omstendigheter utøves ved beslutninger av forskriftsmessig eller lovgivningsmessig art.

Grafisk produksjon: PDC Tangen a.s

241 378
Trykk.no